

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันไม้ดอกไม้ประดับโลกมีแนวโน้มขยายตลาดเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2544 มีมูลค่าการส่งออกของประเทศทั่วโลก ประมาณ 332,402 ล้านบาท โดยประเทศเนเธอร์แลนด์มีมูลค่าการส่งออก 169,386 ล้านบาท ส่วนประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 18 ถือว่าเป็นอันดับ 1 ในเอเชีย มีมูลค่าการส่งออก 2,128 ล้านบาท (เศรษฐกิจ, 2546) เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากในธรรมชาติ ซึ่งพืชหลายชนิดมีศักยภาพในการนำมาใช้ประโยชน์ทางไม้ดอกไม้ประดับได้ ถ้ามีการคัดเลือกและพัฒนาพันธุ์ให้ได้คุณลักษณะที่เป็นที่ยอมรับของตลาด

การพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับทำได้หลายวิธี ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ การผสมพันธุ์ หรือการชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ ซึ่งการชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์เป็นทางเลือกหนึ่งที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้

การนำไม้ดอกที่มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยคืออยู่แล้วมาพัฒนาอาจเป็นการตอบสนองความต้องการแปลกใหม่ ที่นำเอาไม้พื้นเมืองหรือไม้ที่มีการปลูกอยู่มานานแล้ว มาใช้ประโยชน์ด้านไม้ดอกไม้ประดับ และทำให้มีศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจให้มากขึ้น

งานเป็นพืชล้มลุกในเขตร้อนและร้อนชื้น ซึ่งสามารถปลูกได้ตลอดปี (กองบรรณาธิการแก่นเกษตร, 2529) หากมีการปรับปรุงพันธุ์ให้มีสีดอก ลักษณะใบ และทรงต้นที่กระต๊อคมากขึ้น อาจมีแนวทางพัฒนาให้เป็นไม้ดอกไม้ประดับได้ เป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศ พัฒนาต่อให้เป็นพืชเศรษฐกิจในอนาคตได้

งานวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาถึงการเปรียบเทียบงาชนิดต่าง ๆ และศึกษาข้อมูลพันธุ์เบื้องต้น เช่น ลักษณะทรงต้น ระยะเวลาในการออกดอก ลักษณะดอก เป็นต้น และศึกษาวิธีการปรับปรุงพันธุ์งา เพื่อให้ได้ลักษณะเด่นใหม่ ๆ เกิดขึ้น งานทดลองเน้นการกระตุ้นให้เกิดการกลายพันธุ์โดยการใช้รังสีและสารเคมี ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ทั่วไป และศึกษาลักษณะทางเซลล์วิทยาของพืชทดลอง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประจำพันธุ์ ประกอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่เกิดขึ้นในรุ่นต่อไป

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้อาจเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตงาเพื่อเป็นไม้ประดับต่อไปในอนาคต